

Informacije za bubrežne bolesnike, uključujući bolesnike na dijalizi i bolesnike s presađenim bubregom ili bubregom i gušteračom koji se cijepuju protiv SARS-CoV-2/COVID-19 (tzv. novog koronavirusa)

Verzija 1.1. od 01.03.2021.

Europska agencija za lijekove (EMA - European Medical Agency, regulatorno tijelo koje na razini Europske unije odobrava lijekove za uporabu) odobrila je do sada tri cjepiva protiv tzv. novog koronavirusa (SARS-CoV-2) - proizvođača Pfizer/BioNTech, proizvođača Moderna i proizvođača AstraZeneca/Oxford za osobe starije od 16 godina.

Navedena cjepiva su se u odgovarajućim kliničkim istraživanjima pokazala djelotvornima u sprječavanju obolijevanja od COVID-19, bolesti koju uzrokuje zaraza virusom SARS-CoV-2. Za neka se od tih cjepiva pokazalo u analizama učinkovitosti u cijepljenoj populaciji da smanjuju i mogućnost asimptomatske zaraze koronavirusom te da su značajne djelotvornosti već i nakon prve doze.

Navedena cjepiva se temelje na unosu glasničke RNK (ribonukleinske kiseline) u organizam, bilo izravno (Pfizer i Moderna), bilo korištenjem defektnog adenovirusnog prijenosnika (vektora), koji se ne može replicirati (razmnožavati) u organizmu (Astra Zeneca/Oxford). Tako unesena glasnička RNK prevodi se u protein šiljka (engl. *spike*) koronavirusa, na koji potom organizam stvara protutijela, koja neutraliziraju SARS-CoV-2 i na taj način sprječavaju zarazu i obolijevanje od COVID-19.

S obzirom da su bubrežni bolesnici, a osobito bolesnici na dijalizi, bolesnici s glomerulonefritisom koji uzimaju imunosupresivne lijekove i bolesnici koji imaju transplantiran bubreg, pod velikim rizikom obolijevanja od zaraze novim koronavirusom i imaju povećanu smrtnost, preporučuje se cijepljenje kako bi se ti rizici smanjili. Smrtnost od COVID-19 među bolesnicima s presađenim bubregom ili gušteračom i bubregom u Hrvatskoj je za sada oko 10 %.

Za sada niti jedno cjepivo protiv koronavirusa nije testirano na bolesnicima na dijalizi. Također u studije koje su dovele do odobrenja navedenih cjepiva nisu bili uključeni bolesnici liječeni imunosupresivnim lijekovima kao ni bolesnici s presađenim bubregom, odnosno bubregom ili gušteračom. Zbog toga trenutačno još uvijek nema kvalitetnih podataka o djelotvornosti i nuspojavama cjepiva protiv koronavirusa u bubrežnih bolesnika. Zbog i inače smanjenje djelotvornosti ranijih cjepiva (npr. protiv influence) u bubrežnih bolesnika, postoji mogućnost da će i cjepiva protiv koronavirusa biti donekle smanjene učinkovitosti u bubrežnih, osobito transplantiranih bolesnika.

Hrvatsko nefrološko društvo smatra da korist od cijepljenja (smanjivanje pobola i smrtnosti od zaraze novim koronavirusom) nadmašuje moguće rizike od nuspojava cijepljenja. Hrvatsko nefrološko društvo smatra sva tri trenutno odobrena cjepiva jednakovrijednim u cijepljenju bubrežnih bolesnika.

Nuspojave vezane za cijepljenje cjepivima protiv SARS-CoV-2 su relativno česte, ali uglavnom blage i prolazne (javljaju se prvih dana nakon cijepljenja i traju do 1 – 2 dana). Radi se o umoru, vrućici, zimici, boli u mišićima ili zglobovima, glavobolji, boli i otoku na mjestu injekcije i sl. nespecifičnim simptomima. Moguća je i alergijska reakcija, koja može biti i ozbiljna. Svi bolesnici koji su imali alergijske reakcije trebaju to reći svojim liječnicima kako bi mogli procijeniti rizik od cijepljenja i prikladno pripremiti bolesnika. Treba napomenuti da prethodne alergijske reakcije na druge lijekove nisu zapreka za ovo cijepljenje, no potreban je veći oprez u takvih bolesnika. Svi bolesnici nakon cijepljenja trebaju biti nadzirani barem 15 minuta, a oni s prethodnim alergijama 30 minuta. Rizik razvoja eventualne epizode odbacivanja presatka potaknutog cijepljenjem je nepoznat, ali je za pretpostaviti da nije izrazit (kao što nije ni uz cijepljenje protiv npr. virusa influence, odnosno gripe). Stoga će vaš liječnik provoditi pojačani nadzor uz evidenciju stanja funkcije transplantiranog organa nakon cijepljenja.

Sva tri trenutno odobrena cjepiva primjenjuju se u dvije doze ubodom u mišić nadlaktice. Zaštita počinje oko 7 - 10 dana nakon prve doze, a najjača je nakon primijenjene obje doze. Trajanje zaštite cijepljenjem je u ovom trenutku nedovoljno poznato, a najvjerojatnije je 4 – 6 mjeseci. Cijepiti se trebaju i oni koji su preboljeli COVID-19, nakon određenog vremena od bolesti (npr. nakon više od 3 mj.), jer niti zaštita nastala preboljevanjem bolesti nije trajna.

Nakon cijepljenja i dalje treba nastaviti nositi masku i primjenjivati mjere održavanja udaljenosti i smanjenog kontakta, jer u bubrežnih bolesnika nemamo čvrstih podataka o postignutom stupnju zaštite od COVID-19 i o učinkovitosti u smanjenju asimptomatske zaraze.

Ako imate dodatna pitanja ili nejasnoće o cijepljenju protiv COVID-19 obratite se svome liječniku za dodatno pojašnjenje.